

[Time: 2.5 Hrs]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 A Discuss the political ecological perspective in understanding the environment. 15

OR

B Elaborate on the Gandhian philosophy on Development. How does it relate to the modern world?

Q.2 A Discuss the food diversity in India 15

OR

B Discuss regional diversity in India with reference to Tribes and Language

Q.3 A Discuss the meaning of the term conservation. 15

Or

B Discuss Urban Pollution and future threats due to climate change.

Q.4 A How does climate change influence sustainable development? 15

Or

B Discuss the mechanisms of protections of intellectual property rights.

Q5 Attempt ANY three short notes 15

A Dependency theory

B Ecological Sustainability

C Landscapes

D Multi-National Corporations

*****

[वेळ: 2.5 तास]

[गुण:75]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१ A पर्यावरण समजून घेताना राजकीय पर्यावरणीय दृष्टीकोन सविस्तर तपासा. 15
किंवा
B विकासावरील गांधीवादी तत्त्वज्ञानाचा विस्तार करा. त्याचा आधुनिक जगाशी काय संबंध आहे ?
- प्र.२ A भारतातील अन्नविविधतेची चर्चा करा. 15
किंवा
B जमाती आणि भाषेच्या संदर्भात भारतातील प्रादेशिक विविधतेची चर्चा करा.
- प्र.३ A संवर्धन या शब्दाच्या अर्थाची चर्चा करा. 15
किंवा
B शहरी प्रदूषण आणि हवामान बदलामुळे भविष्यातील धोके यावर चर्चा करा.
- प्र.4 A हवामान बदलाचा शाश्वत विकासावर कसा प्रभाव पडतो? 15
किंवा
b बौद्धिक संपदा हक्कांच्या संरक्षणाच्या यंत्रणेची चर्चा करा.
- प्र.5 कोणतेही 3 टिपा लिहा 15
A रिस्क सोसायटी
B पारिस्थितिक शाश्वतता
C लँडस्केप्स
d मल्टी नॅशनल कॉर्पोरेशन

*****